

Lotterinemnda

Vedtak i Lotterinemnda 21. september 2021

Sak

2021/1139 Den Norske Druidorden FGDO - org.nr. 975 576 086 - klage over avslag på søknad om merverdiavgiftskompensasjon

Til stede: Leder Martin Hennig, medlem Shabneet K. Bains og varamedlem Elisabet Ekberg

Sakens bakgrunn

Den Norske Druidorden FGDO søkte 30. august 2020 om merverdiavgiftskompensasjon for regnskapsåret 2019 på vegne av seg selv og sine underledd. Søknaden gjaldt et kompensasjonsbeløp på 1 632 466 kroner etter forenklet modell.

Lotteritilsynet avslo søknaden 9. desember 2020, med den begrunnelse at organisasjonen er lukket.

Klager påklaget vedtaket 9. desember 2020. Klager viser til at organisasjonen definerer seg som åpen, på samme måte som andre ordenssamfunn som organisasjonen sammenligner seg med, herunder Odd Fellow Ordenen. Etter klagers syn er det ikke forskjell mellom organisasjonene med tanke på medlemskap, og klager ber om å bli orientert om grunnen til denne forskjellsbehandlingen av tilsynelatende like organisasjoner.

Klager anfører at Ordensloven (vedtektene) ble endret på generalforsamlingen i mars 2019, slik at det ikke lenger stilles krav om invitasjon og anbefaling av aktive medlemmer for å bli opptatt i organisasjonen. Videre anføres det at alle ordner og foreninger har sin spesielle identitet og formålsparagrafer, uten at disse er ment å fremstå som ekskluderende. Klager viser til at det i organisasjonen stilles krav om at man må være fylt 25 år og at man bør kunne slutte seg til organisasjonens ideelle og etiske ordensmål. Stilling, tittel, sosial status, seksuell legning eller etnisk og religiøs bakgrunn er uten betydning for opptakelse, og organisasjonen er politisk- og livssynsnøytral.

Gjennom møter og opplæringsprogrammer har organisasjonen som formål å utvikle medlemmenes kunnskap av etisk verdi. Det ytes utstrakt velgjørenhetsarbeid både lokalt og sentralt. I grunnlosgjene ytes det støtte til vanskeligstilte familier og enkeltpersoner, barnehjem, lokale og sentrale institusjoner, kommunale bo- og serviceinstitusjoner, sykehjem, Frelsesarmeen, Blå Kors, Kreftforeningen, krisesentre osv. Støtte ytes i form av praktisk hjelp,

Postadresse

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Tlf.: 55 19 30 00

E-post: post@knse.no

økonomisk støtte, mat og lignende. Det er de siste årene gitt mer enn en million kroner til Radiumhospitalet for kreftforskning. All hjelp gis uten krav om gjenytelse eller godtgjørelse. Klager skriver at historisk sett har organisasjonen vært mer lukket, men det er satt som mål å være mer åpen og synlig, og på den måte tiltrekke flere medlemmer. Det er en av grunnene til at kravet om å bli invitert av aktive medlemmer er fraveket. Det vises for øvrig til klagen i sin helhet.

Lotteritilsynet har ikke funnet grunn til å omgjøre sitt vedtak og oversendte klagen med innstilling 25. juni 2021 til Lotterinemnda for behandling.

Det rettslige grunnlaget

Det rettslige grunnlaget er forskrift 23. oktober 2018 nr. 1600 om merverdiavgiftskompensasjon for frivillige organisasjoner (forskriften).

I forskriften § 3 tredje ledd bokstav c fremgår det at det ikke gis kompensasjon til «organisasjoner som er lukket, det vil si organisasjoner som ikke er åpne for allmennheten hvor dette ellers hadde vært naturlig.»

Av forvaltningsloven § 34 følger det at klageinstansen kan prøve alle sider av saken og herunder ta hensyn til nye opplysninger. I dette ligger at klageinstansen fullt ut kan prøve både rettsanvendelsen, saksbehandlingen, faktum og det frie skjønn. Klageinstansen kan selv treffe nytt vedtak i saken eller oppheve det og sende saken tilbake til underinstansen til helt eller delvis ny behandling.

Lotterinemndas vurdering

Den norske Druidorden FGDO sin klage gjelder Lotteritilsynets vedtak 9. desember 2020 om avslag på søknad om merverdiavgiftskompensasjon.

Det gis ikke kompensasjon til «organisasjoner som er lukket, det vil si organisasjoner som ikke er åpne for allmennheten hvor dette ellers hadde vært naturlig.» I høringsnotat 11. desember 2017 om «Ny forskrift om merverdiavgiftskompensasjon til frivillige organisasjoner» (høringsnotat 2017) punkt 2.4.4 har Kulturdepartementet uttalt følgende om formålet og praktiseringen av forskriften § 3 tredje ledd bokstav c:

«[f]ormålet med ordningen er å fremme frivillig aktivitet. I forslag til nytt regelverk om Norsk Tippings overskudd til samfunnsnyttige og humanitære organisasjoner heter det at «lukkede organisasjoner er ikke åpne for allmennheten og skal ikke motta tilskudd. Det innebærer eksempelvis at organisasjoner der eksisterende medlemmer skal godkjenne nye medlemmer ikke regnes som støtteberettiget», jf. høringsnotat av 16. august punkt. 3.2.3. Departementet legger opp til at lukkede organisasjoner ikke skal motta kompensasjon. Lukkede organisasjoner defineres her som organisasjoner som ikke er åpne for allmennheten hvor dette ellers hadde vært naturlig. Slike organisasjoner kjennetegnes ved at nye medlemmer må anbefales eller inviteres av eksisterende medlemmer (...).»

Klager søkte også om merverdiavgiftskompensasjon for regnskapsåret 2018 og fikk avslag fra Lotteritilsynet på bakgrunn av at tilsynet anså klager som en lukket

organisasjon. Tilsynets vedtak ble påklaget og Lotterinemnda traff vedtak overfor klager 6. april 2021 i sak 2020/690, der nemnda opprettholdt tilsynets vedtak.

Klager anfører at organisasjonen på generalforsamlingen i mars 2019 endret Ordensloven slik at det ikke lengre stilles krav om invitasjon og anbefaling av aktive medlemmer for å bli opptatt i ordenen. Nå kan alle menn over 25 år søke om opptakelse.

Ordensloven er et felles lovverk for alle organisatoriske nivå i ordenen (Ordensloven). Det fremgår av Ordensloven § 48 at «[o]pptakelse i en Grunnlosje kan bare skje etter søknad. Søknaden leveres til Grunnlosjens Edel Erk (lederen i grunnlosjene). Søknaden behandles i Druidgraden etter en spesiell prosedyre.» Prosedyren for opptak er nærmere beskrevet i kommentarene til Ordensloven § 48. Det fremgår blant annet av kommentarene at losjene anbefales å bruke god tid på behandling av søknadene, og at overordnet Storlosje og Grunnlosjene får tilstrekkelig tid til eventuelt å kommentere søknadene. Videre fremgår det at det skal hentes inn opplysninger om søkeren, og at både intervju og balloting (hemmelig avstemning) skal gjennomføres. Eksisterende medlemmer kan også komme med uttalelser og innsigelser til opptakelsen av nye medlemmer. Klagers vedtekter er ikke endret etter Lotterinemndas vedtak 6. april 2021 om avslag på klagers søknad for regnskapsåret 2018.

Selv om klager definerer seg som åpen og utfører frivillig arbeid utad, fremstår klager fortsatt som en lukket organisasjon med virksomhet som ikke er åpen for allmennheten hvor dette ellers hadde vært naturlig. Ordensloven § 48 og kommentarene til Ordensloven har detaljerte kriterier og regler for prosessen for å bli opptatt som medlem. Blant annet kan eksisterende medlemmer komme med innsigelser mot opptakelsen, og medlemskap oppnås først ved søknad og etter positivt utfall ved balloting (hemmelig avstemning). Etter nemndas syn er det ikke noe i klagers formål eller virke som tilsier at det er naturlig å ha slike kriterier for medlemskap, se Lotterinemndas vedtak i sak 2020/704. Det endrer ikke nemndas vurdering at klager har fjernet kravet om anbefaling eller invitasjon fra et eksisterende medlem for å kunne søke medlemskap.

Klager sammenligner seg med Odd Fellow Ordenen som har mottatt merverdiavgiftskompensasjon. Lotterinemnda behandlet anførselen om usaklig forskjellsbehandling i sak 2020/690 som gjaldt Den norske Druidorden FGDOs klage på avslag på søknad for regnskapsåret 2018. Nemnda la til grunn at det er forskjeller i opptaksprosedyrene til Den norske Druidorden FGDO og Odd Fellow Ordenen som medfører ulik behandling. Nemnda er av den oppfatning at det ikke foreligger nye omstendigheter som gjør at konklusjonen bør bli en annen i dette tilfellet, og anser det tilstrekkelig å vise til vurderingen som ble gjort i 2020/690. Anførselen om usaklig forskjellsbehandling kan dermed ikke føre frem.

På bakgrunn av dette har Lotterinemnda kommet til at klager ikke er åpen for allmennheten hvor dette ellers hadde vært naturlig, og klager er følgelig en lukket organisasjon som ikke er kompensasjonsberettiget.

Konklusjon

Lotterinemnda finner etter en konkret vurdering av sakens opplysninger at tilsynets vedtak skal opprettholdes.

Vedtak

Klagen tas ikke til følge.

Dokumentet er godkjent elektronisk